

1. Identifikační údaje

Č.j.: 235/12

Oficiální název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motivační název ŠVP

„Škola pro všechny“

Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Pod Budčí, Zákolany

IČO: 70991961

RED IZO: 600 044 122

IZO ZŠ: 102 086 672

Ředitelka školy: Mgr. Hana Hlinková

Adresa: 273 28 Zákolany 50

Tel.: 774 333 026

E-mail: zmspodbudci@email.cz

Internetové stránky: www.zszakolany.cz

Zřizovatel

Název: Obec Zákolany

Adresa: 273 28 Zákolany 55

Tel: 315 783 214

E-mail: ouzakolany@tiscali.cz

Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program **Škola pro všechny** je platný od 3. 9. 2012.

2. Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu

2.1 Typ školy

Málotřídní škola s 1. - 5. postupným ročníkem.

Do základní školy chodí žáci z obce Zákolany, osad Trněný Újezd, Kováry, Blevice, Mozolín a dále pak žáci z přilehlých měst (Kralupy n. Vltavou, Kladno).

Součásti školy:

Mateřská škola	1 třída, kapacita 25 dětí	IZO 150 076 495
Základní škola	4 učebny, kapacita 60 žáků	IZO 102 086 672
Školní družina	1 oddělení, kapacita 30 žáků	IZO 150 076 509
Školní jídelna	Kapacita 80 strážníků	IZO 102 702 055

2.2 Vybavení školy

2.2.1 Prostorové

Škola se nachází v obci s cca 500 obyvateli v severozápadní části okresu Kladno. Budova školy se nachází v centru obce, její provoz byl zahájen již v roce 1884.

Základní škola má v prvním poschodí čtyři učebny, ředitelnu, kabinet, hygienické zařízení, v přízemí šatnu, tělocvičnu s příslušným hygienickým zařízením a jídelnu s kuchyní.

Školní družina využívá jednu z učeben, která je upravena pro relaxaci většího počtu žáků.

Na školní zahradě je pískoviště a herní prvky – houpačka se skluzavkou a prolézací sítí, venkovní trampolína, horní část zahrady s ovocnými stromy lze využívat pro pěstitelství, relaxaci i vzdělávání dětí.

Školní hřiště nemáme, využíváme tzv. malé hřiště Sokola Zákolany, které se nachází v těsném sousedství školy.

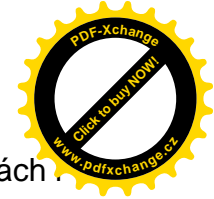
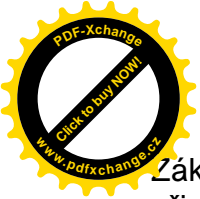
2.2.2 Materiální

Školní budova je ve spolupráci se zřizovatelem školy postupně opravována a modernizována.

V kabinetu základní školy i v učebnách jsou pomůcky pro výuku všech předmětů, které jsou postupně obměňovány a modernizovány.

Fond učebnic tvoří řady učebnic pro výuku hlavních předmětů v 1. – 5. ročníku i učebnice doplňkové pro přípravu učitelů a rozšíření nabídky činností a témat ve výuce.

Učitelé i vychovatelé mají v učitelské knihovně k dispozici řadu nových titulů odborné literatury, která je také doplňována a modernizována pro účely samostudia pedagogických pracovníků. Škola odebírá pedagogické časopisy (např.: Informatorium, Učitelské noviny, Učitelské listy, Komenský). Pro žáky školy odebíráme časopisy podporující čtenářství, tvořivost i informovanost dětí.

Zákovské knihovny tvořené beletrií, poezií i encyklopediemi, jsou zřízeny ve všech učebnách, jsou přístupné dětem volně o přestávkách při výuce a jsou stále doplňovány o nové tituly vhodné pro příslušné ročníky. Pro řízení školy a administrativu je využíván CD ROM Řízení málotřídní školy (ATRE), který je průběžně aktualizován. Pro vedení školní matriky, tisk vysvědčení, tvorbu rozvrhu využíváme program SAS od firmy MP SOFT.

2.2.3 Technické

Do základní školy bylo pořízeno dostatečné množství počítačových sestav s připojením na internet a byly rozmístěny v učebnách pro potřeby žáků i pedagogů. V roce 2012 byly modernizovány také rozvody elektřiny pro zajištění funkčnosti všech počítačů. Škola se snaží o zajištění maximální vybavenosti výpočetní technikou pro všechny žáky. Vybavení dvou učeben je doplněno interaktivními tabulemi s projektorem a ozvučením, v jedné třídě doplněno web kamerou, ve druhé vizualizérem. Prostředky na nákup tohoto zařízení jsme získali z dotace pro informační centra SIPVZ v roce 2005 a v roce 2011 z projektu EU peníze školám. Nadále pracujeme na zprovožňování dalších počítačů adekvátně k nárůstu počtu žáků.

Při výuce českého jazyka, matematiky, přírodovědy a vlastivědy je využíván kvalitní výukový software i internet.

Vhodné umístění počítačů v učebnách a využívání při výuce zajišťuje rozvoj počítačové gramotnosti pro všechny žáky 1. Stupně. Všem pracovníkům školy jsou běžně k dispozici technické pomůcky: počítače s tiskárnami, radiomagnetofony s CD přehrávačem, kopírovací stroj, laminovací stroj, digitální fotoaparát s možností záznamu videa.

2.2.4 Hygienické

Po celkové rekonstrukci je hygienické zařízení v 1. patře budovy sloužící základní škole. V roce 2006 byla provedena výměna svítidel ve třídách. Velkou rekonstrukcí prošla v roce 2005 i školní kuchyně s příslušenstvím. Třídy jsou vybaveny výškově nastavitelným nábytkem, který je každý rok vzhledem k nárůstu počtu žáků doplňován. V roce 2012 byla školní šatna vybavena novými lavicemi a přihrádkami na oblečení.

2.3 Organizace vzdělávání - průběh vyučování a rozdělování žáků do skupin

Vyučování začíná v 8:15 hod. a probíhá v učebnách základní školy.

Žáci jsou rozděleni do skupin ve třídách a v předmětech tak, aby byla zajištěna kvalitní výuka všech předmětů v rozsahu určeném školním vzdělávacím programem. Do skupin v učebnách jsou přednostně zařazováni žáci ze dvou postupných ročníků (např. 1. + 2. ročník, nebo 2. + 3. ročník, nebo 4. + 5. ročník), vždy však přiměřeně k celkovému počtu žáků v 1 skupině, aby byla zajištěna dostatečná individualizace výuky. Na výuku některých předmětů mohou být spojeni i 3 ročníky do jedné skupiny, umožňuje-li to kapacita učebny i didaktická a metodická náročnost vyučovacího předmětu, vždy však v souladu s bezpečností a ochranou zdraví žáků a dodržením maximálního počtu 30 žáků ve skupině.

Výuka anglického jazyka (povinná od 3. ročníku) je prioritně zajištěna pro každý ročník samostatně.

Ve škole je na začátku a na konci každého týdne zařazován komunitní kruh v rámci 2 vyučovacích hodin českého jazyka týdně. Při této pravidelné aktivitě mohou být všichni žáci školy sloučeni do jedné skupiny s přihlédnutím na celkový počet žáků školy – maximální počet skupiny je 30 žáků. V případě vyššího počtu žáků celé školy budou žáci při této aktivitě rozděleni podle ročníků do tolika skupin, aby byla aktivita přiměřeně časově i fyziologicky zvládnutelná pro všechny zúčastněné žáky a bude zajištěna dostatečným množstvím pedagogických pracovníků školy. Úvodní komunitní kruh napomáhá vytváření příznivého sociálního klimatu školy a závěrečný komunitní kruh umožňuje žákům sebereflexi a sebehodnocení.

V rámci jedné vyučovací hodiny českého jazyka týdně je v každém ročníku zařazována aktivita „čtení v Mateřské školce,“ která napomáhá opět vytváření příznivého sociálního klimatu školy a v dětech buduje pocit smysluplnosti a využitelnosti získaných dovedností. Škola organizuje také výuku formou projektového vyučování a to přibližně 1 x týdně. Při této formě práce mohou být žáci zařazeni do smíšených skupin při dodržení maximálního počtu 30 žáků ve skupině. Žáci mohou pracovat při této formě výuky v časových blocích. Učitel zařazuje v takovém případě přestávku s přihlédnutím k fyziologickým potřebám žáků. Výuka netrvá déle než 90 min. a přestávka není kratší než 10 min.

Při dalších akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy (výuka plavání, exkurse, školy v přírodě, výlety apod.) mohou být žáci školy slučováni do smíšených skupin (max. 30 žáků ve skupině). Pedagog vždy dbá na přiměřenost aktivit věku žáků, zabezpečení jejich fyziologických potřeb, bezpečnost a ochranu zdraví žáků. Pro bezpečnost a ochranu zdraví je nad žáky při akcích mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání (budova školy a její blízké okolí), zajištěn vždy minimálně jeden pedagogický pracovník nebo zaměstnanec školy pověřený ředitelem školy dozorem nad žáky a to vždy alespoň jedna osoba na 25 žáků.

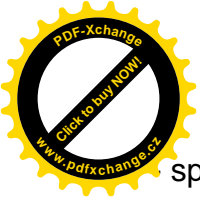
V době konání dlouhodobějších akcí souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy (školy v přírodě, vícedenní výlet) bude pro žáky, kteří se akce nezúčastní zajišťována výuka minimálně jedním pedagogem, žáci budou spojeni do jedné skupiny, nepřekročí-li počet 30 žáků.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor základní školy je tvořen ředitelkou školy, 2 pedagogy na plný úvazek a 2 pedagogy na částečný úvazek – anglický jazyk/ výtvarná výchova a pracovní činnosti. Úvazky jsou každý školní rok upravovány podle počtu žáků školy, aby vždy byla zajištěna co nejkvalitnější výuka s možnostmi individualizace práce i smysluplné skupinové práce. Pravidelně se zúčastňujeme dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Cca 50% výuky je zajištěno kvalifikovanými učiteli pro 1. stupeň základní školy, ostatní pedagogové jsou vzděláni v oblasti pedagogiky pro jiný stupeň školství, poznatky z pedagogiky mladšího školního věku, didaktické a metodické dovednosti si průběžně doplňují v rámci samostudia nebo kurzů dalšího vzdělávání.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Ve škole vznikla v roce 2005 Školská rada, složená ze zástupců zřizovatele, zákonných zástupců a pedagogů školy. „Sdružení rodičů a přátel dětí při Základní škole Pod Budčí“ bylo zaregistrováno 1. 12. 2004, jeho zaměření:

- spolupráce se základní školou a jinými organizacemi
- provozování mateřského centra Budánek
 - získávání a předávání odborných poznatků o výchově, zdraví a psychologii rodinného života
 - pořádání akcí pro veřejnost

Pro rodiče organizujeme pravidelné schůzky a konzultace, společně s dětmi také kulturní a společenská setkání.

Spolupracujeme s dobrovolnými sdruženími v obci, která pracují s dětmi, se subjekty poskytujícími další vzdělávání pedagogických pracovníků a subjekty umožňujícími výuku žáků mimo školu.

3. Charakteristika ŠVP „Škola pro všechny“

3.1 Zaměření školy

Máme všechny předpoklady k tomu, abychom zajistili kvalitní vyvážené vzdělání žáků mladšího školního věku. Klademe důraz na bezpečné prostředí, které podněcuje zájmy a aktivitu žáků, na propojení školy se životem, na nastartování celoživotního vzdělávání. Naším cílem je vytvořit optimální podmínky také pro osobnostní rozvoj dětí, vytváření partnerských vztahů mezi učitelem, žákem a rodiči.

Školu směřujeme na poznávání regionu, věnujeme se ožívování starých tradic a jejich začleňování do moderního způsobu života. Chceme, aby škola zároveň plnila i funkci komunitního a kulturně vzdělávacího centra obce a napomáhala rozvíjet místní soudržnost a identitu.

Vize školy:

- *všichni se snažíme o vzájemnou úctu, respekt, otevřenost a toleranci*
- *všichni dobře známe prostředí, ve kterém se škola nachází*
- *chceme, aby k nám chodili všichni, kteří mají v obci trvalé bydliště*

Jak naplníme tuto vizi?

- *vytváříme bezpečné školní prostředí*
- *zvládáme základy občanské, interkulturní, ekologické a globální gramotnosti*
- *poznáváme nezbytnost celoživotního vzdělávání*

3.2 Pojetí, cíle a klíčové kompetence základního vzdělávání z pohledu ZŠ a MŠ Pod Budčí, Zákolany

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělávání orientovaného zejména na situace blízké životu a praktické jednání.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich osvojení je dlouhodobý a složitý proces, který začíná již v předškolním vzdělávání a dotváří se v průběhu celého života.

	Cíle vzdělávání	Konkretizace
1	Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• vyhledávání nových poznatků z různých zdrojů • využívání poznatků v praxi, při konkrétních činnostech • poznávání souvislostí a vztahů mezi jevy • orientace v reálných situacích • používání různých (aktivizujících)učebních metod a pracovních postupů • aktivní používání informačních technologií (mobil, počítač, knihovna, kartotéka) • umět zhodnotit sebe i druhé
2	Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• používat základní myšlenkové operace – srovnávání, třídění, analýza, syntéza v různých učebních situacích • řešení logických úloh • zapamatování podstatných faktů • zařazování do systému • využívání různých studijních materiálů • objevování příčin jevů (odpovědi na otázky proč) • tvoření otázek, získávání odpovědí,
3	Podněcovat žáky k všestranné a účinné komunikaci	• umět vést dialog a naslouchat • zvládat základní prostředky komunikace – verbální, neverbální, činy • znát a dodržovat základní pravidla: naslouchat, nechat domluvit, mluvit zřetelně • formulovat a obhájit svůj názor • veřejně ho prezentovat • neodsuzovat to, čemu nerozumím, hledat opodstatnění
4	Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých	• zařazovat skupinovou práci • vytvářet a dodržovat pravidla pro skupinovou práci • rozdělení rolí ve skupině • naučit se i jiným rolím – střídání rolí • všímat si schopností druhých i svých a umět je užitečně využívat • spolupráce napříč věkovými skupinami

		• hledání variant řešení a postupů, které bude vyhovovat všem • prezentace společné práce • smysluplnost kooperace
5	Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti	• podílet se na tvorbě školních pravidel • umět se rozhodnout a nést důsledky svého rozhodnutí • seznámit se s právy a povinnostmi dětí a všech občanů • prosazovat svá práva společensky vhodnou formou • nést přirozené důsledky nedodržování pravidel • učit se přiznávat chybu
6	Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí a přírodě	• otevřeně a kultivovaně projevovat své city • porozumění vlastním emocím a snaha o pochopení emocí druhých v různých situacích • získávání pozitivního pohledu na sebe, posilování sebevědomí při jednání s druhými • environmentální výchova - naučit se zodpovědnosti za prostředí, ve kterém žijí
7	Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví	• naplňování principů zdravé školy: - pohoda prostředí věcného i sociálního - zdravé učení – smysluplnost, možnost výběru, spolupráce, motivující hodnocení - otevřené partnerství – demokratické společenství, škola je kulturním a vzdělávacím střediskem obce • odpovědnost ke zdraví svému i druhých je celoživotní priorita
8	Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi	• získávat "multikulturní gramotnost" • vytváření multikulturně přátelského prostředí • respektovat různé druhy odlišností
9	Pomáhat žákům poznávat své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci	• učení v praxi (exkurze) • zvládnout sebehodnocení • vytvořit si svůj vlastní plán učení • pochopit principy globálního a celoživotního učení

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie (společné postupy a nabídka školy k dosažení klíčových kompetencí základního vzdělávání)

3.3.1 Jak napomáhá program RWCT rozvoji jednotlivých klíčových kompetencí v naší škole.

Kompetence k učení:

Všechny metody a techniky, které přináší program KM, vedou k tomu, aby si žáci osvojili strategie učení a aby dokázali nalézat osobní přínos toho, čemu se učí. Žáci se učí identifikovat své cíle a přemýšlet o tom, jak jich dosáhnout.

Jako významného nástroje učení je využíváno psaní. Hodně času je věnováno (sebe)reflexi žákova učení. Žák se učí s pomocí učitele poznat své silné stránky, učí se rozumět sám sobě a být spokojený s tím, jaký je.

Kompetence k řešení problémů:

Metody podporují různorodost nápadů a názorů na předložené problémy, vyžadují hledání alternativních cest, povzbuzují pozitivní myšlení. Vytvářením bezpečného prostředí se podporuje kreativita žáků, kteří ztrácejí obavy typické pro práci ve třídách, kde se vyžaduje "jedno správné řešení".

Tvořivost žáků se rozvíjí ve všech aktivitách založených na psaní, neboť psaní je chápáno jako produkce vlastních myšlenek. Při práci s textem žáci rozlišují důležité a nedůležité, hledají vzájemné souvislosti, vyhledávají nejasnosti, řeší rozpory s využitím dodatečných informací. Jsou vedeni k tomu, aby každé své tvrzení podložili argumenty (ze zkušenosti či z nějakého zdroje informací).

Kompetence komunikativní:

Při časté práci ve dvojicích nebo ve skupinách žáci musejí účelně komunikovat, aby společně mohli řešit předložený problém. Často prezentují spolužákům výsledky své práce, formulují otázky k prezentacím ostatních, odpovídají na položené otázky spolužáků. Žáci se učí komunikovat i písemně, a to nejen zvládat formální stránku komunikace, ale zejména se učí vyjadřovat vlastní přístupy, nápady a myšlenky.

Učí se také formulovat hodnotící soudy tak, aby pomáhaly dosáhnout lepších výsledků, ne ubližovaly. Učí se sžívat s faktem, že nedorozumění jsou přirozenou součástí lidské komunikace a učí se s ním zacházet tak, aby jejich komunikace byla co nejefektivnější.

Kompetence sociální a personální:

Všechny strategie KM jsou v některé fázi kooperativní. Metody vedou k přijetí zodpovědnosti za společné dílo, k respektování práce druhých, ke schopnosti řídit a regulovat společnou snahu. Žáci se často vyjadřují ke kvalitě práce vlastní i práce druhých a to tak, aby dali najevo respekt k tomu, čeho druhí dosáhli, i objektivně ocenili vlastní přínos.

Kompetence občanské:

Žáci se učí vžívat do citů a myšlenek druhých lidí, kteří se ocitli v obdobné, nebo zcela jiné situaci než oni sami. Učí se vybavovat si a znovuprožívat některé problémy a uvědomit si, jak je asi lidem, kteří jim musí čelit.

Záci se učí klást si neustále otázku „proč?“, která jim umožní pronikat hlouběji k podstatě různých jevů a situací, tedy porozumět, nikoli odsuzovat. Všechny metody KM trénují u žáků schopnost přemýšlivého naslouchání druhým, učí je tolerovat a zvažovat názory a nápady druhých, stejně jako jejich rozličné rodinné a kulturní zvyky. Učitel není v roli kontrolora, ale v roli poradce. Žák se učí tomu, že svobodná bytost má právo o sobě rozhodovat, ale nese za to odpovědnost.

3.3.2 Proč zařazujeme do výuky integrované tematické celky a projekty

Integrované tematické celky jsou základní vyučovací metodou, která vnáší do vyučování smysluplnost. Všechny učební aktivity na sebe přirozeně navazují, vycházejí jedna z druhé a hlavně směřují ke konkrétnímu cíli nebo jsou alespoň propojeny hlavním tématem. V tomto případě jedna učební aktivita motivuje druhou. Žák ví, proč se co učí. Se stejnými informacemi se setkává při činnostech různého typu – jak kognitivních, tak praktických. Žák se rozvíjí celostně. Tematická výuka umožňuje vytvořit bohaté učební prostředí a vyhovět tak individuálnímu učebnímu stylu. Nejde zde jen o samoučelné plnění školních povinností, učení pro známky, ale pro dovednosti a vědomosti, které jsou v zápětí využitelné.

Nejvyšší formou tematického vyučování je projektová výuka. Od prostého tematického vyučování se liší konkrétním cílovým produktem, ke kterému všechny aktivity vedou. Projekty lze realizovat jak v rámci třídy, tak celé školy, jak krátkodobé, tak dlouhodobé. Prioritní snahou školy je zařadit jeden celoroční projekt, který propojí činnosti všech žáků základní i mateřské školy a zároveň života obce. V celoročních projektech budou průběžně uplatňovány tematické okruhy průřezových témat.

3.3.3 Co jsme převzali z programu Montessori

Pedagogika Marie Montessori je inspirativním zdrojem i pro náš pohled na vzdělávání. Nerealizujeme montessori pedagogiku jako systém, ale přejímáme prvky, které považujeme za smysluplné a v našem prostředí vhodné. Jedná se především o organizační prvky, společná setkávání, vytváření připraveného prostředí, využívání a přípravu autodidaktických pomůcek, práci s chybou. „Pomoz mi, abych to dokázal“ je princip, který umožňuje výuku v psychologicky bezpečném prostředí respektujícím individuální zvláštnosti žáka. Dalším prvkem, který je v naší škole často využíván, je tzv. partnerské učení – výuka žáka žákem. Vyplývá to přirozeně ze společné výuky několika ročníků, ale i z možnosti „být spolu“. Jak při pravidelném setkávání a sdílení, tak v projektech a společných akcích.

3.3.4 Jak zvládá kompetence žák, který opouští naši školu

KOMPETENCE K UČENÍ	
Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co nabízí naše škola?
• vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	• <i>účast žáka na plánování výuky</i> • <i>možnost volby (dobrovolné úkoly, volba náročnosti úkolů, způsobu řešení a zpracování)</i> • <i>zajímavé úkoly (např. děti zpracovávají libovolně zadané téma)</i> • <i>různé způsoby učení (pamětné, logické, činnostní)</i> • <i>různé metody aktivního učení (ve dvojicích, skupinách, individuální, práce v centrech, projekty)</i> • <i>tvoření otázek a hledání odpovědí</i>
▪ vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě	• <i>volný přístup k informačním zdrojům (Internet, knihovna, encyklopedie, telefon)</i> • <i>učíme žáka pracovat s počítačem</i> • <i>návštěvy knihoven, informačních center</i> • <i>praktické aktivity: formuláře, dotazníky, nakupování, příprava výletu, jízdní řády, vědomostní soutěže, kartotéky, katalogy, práce s rejstříkem, tvoříme úkoly pro spolužáky</i>
• operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	• <i>tematické projekty, propojování předmětů, integrovaná tematická výuka napříč všemi předměty</i>
• samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti	• <i>praktické aktivity: pokusy, experimenty, výzkumy, ankety, pozorování</i> • <i>záznam a zpracování výsledků, formulace závěrů</i>

poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

- *zakládání prací, tvoření portfolia*
- *individuální plány, hodnocení žáka a jeho průběžných výsledků, vlastní záznamy žáka, formulace vlastního hodnocení,*
- *počítačové testování s možností opakování a oprav, práce s chybou*

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání?

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Co nabízí naše škola?

- *spoluúčast na řešení problémů (diskuse, žákovská rada)*
- *rozhovory o problémových situacích mimo školu (informace z masmédií, zkušenosti žáků)*
- *řešení problémů v problémových úlohách ze života (využití formy dramatické výchovy), např. patologické jevy, organizace školního výletu*
- *práce s informacemi získanými z různých zdrojů informací (ústní, tištěné mediální a počítačové)*
- *přiměřeně věku se učíme pracovat s Internetem*
- *sloh: dokončování příběhů*
- *práce s chybou*
- *praktické pokusy*
- *zařazujeme do vyučování netradiční úlohy (Matematický klokánek apod.),*
- *zařazování problémů do projektů*
- *skupinová práce – porovnávání řešení mezi skupinami, porovnávání způsobů řešení, zdůvodňování postupů*

ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	• <i>tvorba školního časopisu</i> • <i>výuka žák – žák: děti se učí navzájem</i>
• kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí	• <i>sebehodnocení, učíme děti všímat si pozitiv i negativ daného rozhodnutí</i> • <i>prezentace závěrů: grafy a vizuální zpracování, prezentace práce před skupinou</i>

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co nabízí naše škola?
• formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu	• <i>slohový výcvik v rámci českého jazyka (např. dějová posloupnost, vyhledávání podstaty sdělení), besedy</i> • <i>pravidelné mluvené projevy žáka, komunitní kruhy- možnost vyjádření názoru žáka, prezentace práce před skupinou</i> • <i>řečový vzor učitele</i>
• naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje	• <i>společné stanovení a dodržování pravidel účelné komunikace</i> • <i>učíme se naslouchat, hovořit k problému, učíme se vysvětlit, PROČ obhajujeme daný názor, učíme se doložit konkrétními podklady</i> • <i>učíme žáky obhajovat svůj názor vhodnou formou v dané situaci</i>
• rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění	• <i>předkládáme dětem různé zdroje a druhy textů, zvukových záznamů, obrazových materiálů</i> • <i>pantomima jako prostředek pochopení lidských gest</i> • <i>výuka čtení s prvky kritického myšlení, čtení s porozuměním, vyhledávání odpovědí v textu</i>

využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	• <i>učíme se nahrávat zvuk (diktafon), obraz (kamera, fotoaparát) telefonovat (mobilní telefony a jeho možnosti), zkoušíme tvořit vlastní internetové stránky</i> • <i>základy ovládání multimediální techniky (televize, video, kopírka...)</i> • <i>základy obsluhy PC a jednotlivých prvků sestav (interaktivní tabule, tiskárny, scanner)</i>
• využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	• <i>uvádění veřejných aktivit, účast a jednání s partnery školy, návštěvami ve škole</i> • <i>spolupráce napříč ročníky (děti se učí komunikovat s různými věkovými skupinami)</i> • <i>připravujeme akce pro mateřskou školu</i> • <i>navazujeme kontakty s jinými školami (doma i v zahraničí)</i> • <i>bezpečné prostředí</i>

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co nabízí naše škola?
• účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	• <i>učíme se pracovat ve skupině (od práce ve dvojicích, až po rozdělení rolí ve skupině a samostatnou práci skupiny)</i> • <i>sestavujeme a dodržujeme pravidla práce ve skupině</i> • <i>poznáváme role, které hrajeme v životě (dítě, sourozenec, žák, kamarád...)</i> • <i>vzájemná pomoc spolužáků při výuce</i> • <i>osobnostně sociální výchova</i> • <i>reflexe – jak jsem se cítil v roli</i>

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	• <i>přes nácvik pozitivního vztahu ke své osobě (sebedůvěra, sebevědomí) stáváme se součástí pozitivních mezilidských vztahů</i> • <i>- seznamujeme se s etikou a morálními hodnotami našeho národa i národů jiných (prostřednictvím spolužáků jiných národností)</i> • <i>spolupodílíme se na fungování třídy (služby)</i> • <i>spolupracujeme v prostředí mimo školu (výlety, školy v přírodě)</i> • <i>bezpečné prostředí – kdy se cítíme dobře</i>
• přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	• <i>zodpovědnost při práci ve skupině za výsledky celého týmu, pocit zodpovědnosti – na základě konkrétního úkolu, který mám jako člen skupiny splnit</i> • <i>sebehodnocení skupiny vzájemně (reflexe) – nastavení zrcadla vlastním činům</i>
• vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	• <i>osobnostní výchova</i> • <i>učíme se poznávat své kvality</i> • <i>poznáváme nedostatky a hledáme způsob, jak je minimalizovat</i>

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co nabízí naše škola?
• respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí	• <i>poznáváme hodnoty druhých lidí (multikulturní výchova), práva dětí</i> • <i>dramatické a sociální hry, sociálně osobnostní výchova</i> • <i>pohádky (dobro x zlo)</i>

chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu	• <i>tvorba pravidel, řádů (ve školním řádu odkaz na pravidla žákovská)</i> • <i>zdroj: Slabikář dětských práv</i> • <i>žákovská rada, volby zástupců, spoluúčast při rozvoji školy, kontrola dodržování pravidel</i>
• rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	• <i>začlenění výuky zdravotědy</i> • <i>krizové situace – nácvik řešení pomocí dramatické výchovy (modelové situace)</i> • <i>komunitní kruhy (volba témat), ranní komunitní kruhy</i>
• respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit	• <i>poznávání tradic prostřednictvím návštěv muzeí, divadel, kulturních akcí, výstav</i> • <i>účast na kulturních akcích školy, veřejná vystoupení</i> • <i>reprezentace školy (soutěže, sport)</i> • <i>propojení s životem v obci</i>
• chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	• <i>Ev, ekologické aktivity (např. třídění odpadů, sběr papíru, úklid obce – Den Země, výpravy do přírody, péče o životní prostředí kolem sebe)</i> • <i>spolupráce s ekologickými centry (např. Aves, Čabárna, Toulcův dvůr, Kavyl)</i>

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co chce nabídnout naše škola?
• používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	• <i>realizace v rámci pracovní činnosti, keramika, pracujeme s jednoduchými nástroji, pěstujeme rostliny, apod.</i> • <i>změna pracovního prostředí (škola v přírodě, školní zahrada)</i>

přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	• seznamujeme děti průběžně s pravidly BOZP, udržujeme pořádek a čistotu při práci, šetříme materiály, pomůckami • účast dětí na výzdobě prostředí, vystavování žákovských prací, vážíme si práce druhých • dodržování a kontrola pravidel
• využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření	• poznáváme práci dospělých (rodičů), besedy, exkurze na pracoviště
• orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	• projekty s ekonomickým zaměřením, např. „Zakládáme firmu“ • manipulace s penězi • hry s danou tematikou (PC – strategické a logické, Dostihy a sázky apod.) • plánujeme a organizujeme školní akci

3.3.5 Bloomova taxonomie kognitivních cílů

V roce 1956 vypracoval psycholog Benjamin Bloom taxonomii vzdělávacích cílů pro tři domény – kognitivní, afektivní a psychomotorickou.

Nejvíce se uplatňuje taxonomie kognitivních cílů. Bloom je rozdělil podle komplexnosti myšlenkových operací, jež se zapojují a jsou rozvíjeny při řešení úloh, zadání, otázek, které učitelé žákům připravují.

Identifikoval šest hladin myšlenkových operací. Tři z nich zařadil do skupiny myšlenkových operací nižšího řádu a tři do skupiny myšlenkových operací vyššího řádu.

Znalost Bloomovy taxonomie a schopnost ji použít pomáhá učitelům cíleně rozvíjet u žáků myšlení na všech úrovních.

Pro plánování školního vzdělávacího programu postaveného na kompetencích i pro plánování vyučovací hodiny v rámci ŠVP je ovládnutí této dovednosti nezbytné – myšlenkové operace jsou totiž přirozenou součástí zvládnutí klíčových kompetencí.

Učitelé dávají správně pojmenovaný výstup v ŠVP s využitím správného slovesa či vhodného výrazu rychlou odpověď na to, co žák umí, když umí. S pomocí této znalosti lze stanovit cíle učení a kritéria pro posouzení stupně jejich zvládnutí.

Jednotlivé hladiny myšlenkových operací, jejich popis a odpovídající aktivní slovesa procesu myšlení, která jsou v souvislosti s touto hladinou často používána, jsou uvedena v tabulce.

Hladina		Aktivní slovesa
1. Zapamatování (znalost)	• konkrétních poznatků (termínů, faktických údajů) • postupů a prostředků zpracování konkrétních poznatků (konvencí, trendů a posloupností, klasifikací a klasifikačních kategorií, kritérií, metodologií) • obecných abstraktních poznatků (zákonů a zobecnění, teorií a poznatkových struktur)	definovat, doplnit, napsat, opakovat, pojmenovat, popsat, přiřadit, reprodukovat, seřadit, vybrat, vysvětlit, určit
2. Porozumění	• převod (překlad z jednoho jazyka do druhého nebo převod z jedné formy komunikace do druhé) • interpretace (přeskupení, reorganizace či nový pohled na zapamatované, vysvětlení vlastními slovy, sestavení osnovy vyprávění, odlišení podstatného od nepodstatného)	dokázat, jinak formulovat, ilustrovat, interpretovat, objasnit, odhadnout, opravit, přeložit, převést, vyjádřit vlastními slovy, vyjádřit jinou formou, vypočítat, zkontrolovat, změřit
3. Aplikace	• použití abstraktních a obecných poznatků (pravidel, principů, zákonů, teorií, metod, technik, postupů a obecných myšlenek), kterým rozumí, v konkrétních nových situacích	aplikovat, demonstrovat, diskutovat, interpretovat údaje, načrtnout, navrhnout, plánovat, použít, prokázat, registrovat, řešit, uvést vztah mezi, uspořádat, vyčíslit, vyzkoušet
4. Analýza	• rozbor komplexní informace (sdělení, systému, procesu), hledání složek - na prvky - na vztahy mezi prvky - z hlediska uspořádání prvků a jejich vztahů	analyzovat, najít principy uspořádání, provést rozbor, rozhodnout, rozlišit, rozčlenit, specifikovat, porovnat jevy nebo celky – co mají společného, v čem se liší
5. Syntéza	• složení prvků a částí do předtím neexistujícího celku (nového díla, uceleného sdělení, plánu nebo řady operací nutných k vytvoření díla nebo jeho projektu, modelu) formou - vypracování individuálně osobitého sdělení - vypracování operačního plánu	kategorizovat, klasifikovat, kombinovat, modifikovat, napsat sdělení (zprávu), navrhnout, organizovat, reorganizovat, shrnout, vyvodit obecné závěry
6. Hodnotící posouzení	• vyjádření svého mínění o hodnotě nějakého jevu (produktu, postupu, nápadu) • posouzení hodnoty myšlenek, dokumentů, výtvorů, metod, postupu, řešení apod. z hlediska nějakého účelu, podle - vnitřních kritérií (věcná správnost, návaznost myšlenek, přesnost údajů, logická souvislost závěrů s předpoklady apod.) - vnějších kritérií (srovnání posuzovaného s jinými analogickými díly, především těmi, která jsou považována za vynikající)	argumentovat, obhájit, ocenit, oponovat, podpořit (názory), porovnat, posoudit, provést kritiku, prověřit, srovnat s normou, vybrat, vyvrátit, uvést klady a zápory, zdůvodnit, zhodnotit

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školského poradenského zařízení. Ve škole záleží především na spolupráci všech vyučujících a žáka. S pracovníky školských poradenských zařízení budou spolupracovat při řešení problémů týkajících se vzdělávání těchto dětí. Velký význam pro úspěšné vzdělávání má i spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou žáka. Za nutné také považujeme stálé zkvalitňování odbornosti pedagogických pracovníků.

Zásady komunikace učitele s rodičem:

- o vytvoření klidné atmosféry, ocenění žáka, pedagogický optimismus učitele
- o dostatek času a vhodný prostor pro rozhovor s rodiči
- o popisné hodnocení situací, chování a příhod se žákem
- o uvádění zdrojů svých informací
- o ujasnění si pojmů spolu s rodiči, nastolení „pravidel“
- o snaha citlivě rodičům poradit a nabídnout jim pomoc

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Vycházíme ze zákona č. 561/2004, vyhlášky č. 73/2005 a z RVP ZV, kapitoly č. 8, kde jsou popsány možnosti a podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy (architektonické řešení, možnost asistenta pedagoga, počet žáků ve třídě, zkušenosti a vzdělání učitelského sboru, materiálně technické vybavení školy, spolupráce se školským poradenským zařízením, spolupráce s rodiči apod.) i místním specifikům (dopravní obslužnost, dostupnost zdravotně sociální péče, vzdálenost jiné školy od bydliště dítěte a tak dále).

Zásady práce pro žáky se zdravotním postižením:

- o respektování zvláštností a možností žáka
- o včasné poskytnutí speciální pomoci (čím dříve, tím lepší výsledek práce)
- o dodržení jednotlivých vývojových etap
- o utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry
- o zajištění kompenzačních a didaktických pomůcek
- o užívání adekvátních metody práce

- dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné
- snažíme se zapojit žáka do všech vzdělávacích aktivit

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

- Vycházíme ze zákona č. 561/ 2004 a z vyhlášky č. 73/2005. Při diagnóze specifické poruchy učení postupujeme následovně:
- seznámíme všechny pedagogy s poruchou žáka a s jejími specifiky
- dohodneme se s rodiči na možnostech úzké spolupráce
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev
- vypracujeme individuální vzdělávací plán
- seznámíme spolužáky s rozdílným způsobem hodnocení
- zajistíme žákovi potřebné pomůcky
- škola zajistí docházení do reedukačních kroužků, pokud ve škole budou alespoň tři žáci s poruchou učení

Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:

- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků, časté opakování učiva
- využívání reedukačních postupů podle druhu a stupně poruchy
- podporování snahy, motivující zpětná vazba
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa
- možnost změn v uspořádání třídy pro skupinové vyučování a výchovné činnosti
- odstranění rušivých vlivů při práci
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- zařazování relaxačního cvičení

Při práci s dětmi se specifickými poruchami učení je velmi důležité získat pro spolupráci jejich rodiče, bez kterých nelze dosáhnout úspěchu. Je třeba získat si jejich důvěru, poskytovat jim jasné a srozumitelné informace, podporovat a povzbuzovat je při nápravě specifické poruchy učení jejich dítěte.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného. Hlavní problémem bývá zpravidla i nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka. Pozornost je třeba při práci s těmito dětmi věnovat nejen osvojení českého jazyka, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi, ale ve shodě se školským zákonem umožnit těmto dětem budování jejich vlastní identity, která bude vycházet z jejich původního prostředí.

Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:

- v případě potřeby vypracování individuálních vzdělávacích plánů,
- zajištění skupinové nebo individuální péče,
- zajištění specifických učebnic a pomůcek,
- volba odpovídajících metod a forem práce,
- případná pomoc asistenta pedagoga,
- nastolení pravidelné spolupráce s rodinou a odborným pracovištěm,
- vytvoření příznivého klimatu pro tyto žáky ve školním prostředí.

3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Škola věnuje pozornost také vyhledávání a rozvoji mimořádně nadaných žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a jejich rodiči.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků vyžaduje individuální přístup učitelů, kteří respektují osobnostní zvláštnosti žáků, jsou otevření novým metodám a formám výuky, zvládají komunikaci s rodiči, vytvářejí přátelské a neohrožující prostředí pro výuku.

Všechny žáky vedeme k tomu, aby byli tolerantní k odlišnostem a chovali se přátelsky nejen k handicapovaným spolužákům, ale i k těm, kteří v něčem vynikají.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje individuální plán pro předmět, ve kterém žák dosahuje nadprůměrných výsledků, zadává školní práci, která dovídá a rozvíjí úroveň dovedností v oblasti jeho nadání. Nadaní žáci mají možnost pracovat ve vybraných blocích výuky s vyšším ročníkem.

Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky a doporučení z pedagogicko – psychologické poradny.

3.6 Individuální vzdělávání podle § 41 šk. zákona

Ředitel školy povolí individuální vzdělávání (dále IV) podle § 41 šk. zákona žákům na základě žádosti jejich zákonných zástupců ze závažných důvodů po uvážení jejich závažnosti. Ve spolupráci se zákonnými zástupci zajistí všechny náležitosti a podmínky pro IV stanovené zákonem. Pro rodiče (nebo pro učitele rodiči delegovaného), který bude žáka vzdělávat, je závazný při zpracování tematického plánu a rozvržení učiva tento školní vzdělávací program. Zákonný zástupce zodpovídá za to, že je žák rovnoměrně vzděláván ve všech předmětech, o vzdělávání vede průběžné záznamy a pravidelně se dostavuje se žákem na hodnocení výsledků vzdělávání (minimálně 1 za pololetí).

Nedílnou součástí průběhu domácího vzdělávání je možnost průběžných konzultací se školou – tyto jsou v naší škole umožněny kdykoliv formou e-mailů nebo telefonicky. Doporučujeme také konzultace mezi rodinami navzájem bez ohledu na akce organizované školou.

Rodiče také mohou z vlastní vůle domácí vzdělávání kdykoliv ukončit a zapojit žáka do běžného vzdělávání (nejlépe v pololetí nebo na konci školního roku).

Pokud však nejsou plněny podmínky stanovené zákonem, dítěti nejsou zajištěny dostatečné podmínky pro vzdělávání, neprospívá nebo nedochází na hodnocení, ředitel školy podle odstavce 7 §41 školského zákona povolení individuálního vzdělávání zruší.

Škola spolupracuje s Asociací pro domácí vzdělávání a umožňuje tak rodinám s IV zapojení do aktivit organizovaných také jinými školami a podporuje spolupráci mezi rodinami.

3.7 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a tvoří nedílnou součást základního vzdělávání. Rozvíjejí osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tématické okruhy průřezových témat prostupují napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Pro průřezová témata nevytváříme samostatné předměty, ale integrujeme je do stávajících vyučovacích předmětů. Jejich obsah realizujeme také formou projektů, ve kterých žáci využívají znalostí a dovedností z různých vzdělávacích oborů, propojují tak své vědomosti a učí se je používat prakticky. Pro každý školní rok je ve škole zvoleno jedno téma celoročního projektu, ve kterém se zaměříme na jedno z průřezových témat v širším rozsahu, budou se však ve většině projektů témata prolínat.

Formy začleňování průřezových témat do výuky:

- **Roční projekt:** Téma ročního projektu souvisí s organizací školních i mimoškolních akcí v průběhu školního roku – výletů, besed, exkurzí, škol v přírodě. Plánování ročního projektu koreluje s okruhy průřezových témat.
- **Komunitní kruh:** společný pro všechny žáky zařazujeme v pondělí a v pátek v hodinách ČJ.
- **Krátkodobé projekty:** společné nebo třídní.
- **Integrace** do ostatních předmětů.

Možný postup ročních projektů:

1. rok	Ekologická výchova	Čtyři živly
2. rok	Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana	Stroj času
3.rok	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Plavba kolem světa

4. rok	Multikulturní výchova	Odkud jsem, kam patřím
5. rok	Mediální výchova	Cesta domů

3.7.1 Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova je praktické průřezové téma a má každodenní využití v běžném životě žáků. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. V prostředí naší školy se budeme díky propojenosti s každodenním životem obce zabývat osobnostní a sociální výchovou v průběhu celého vzdělávání, aby každý žák měl maximální podporu v hledání vlastní cesty k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému, ke konkrétní školní skupině, ale i dalším lidem a světu.

Osobnostní rozvoj OSV 1-5

Sociální rozvoj OSV 6-9

Morální rozvoj OSV 10-11

Rozvržení integrace průřezového tématu do výuky předmětů v daných ročnících:

			Ročníky				
Tématické okruhy			1.	2.	3.	4.	5.
OSV 1	Rozvoj schopností poznávání	cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium	PRV MA				
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí	já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		PRV ČJ			
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace	cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení			PRV ČJ		

			Ročníky				
OSV 4	Psychohygiena	dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích				ČJ	
OSV 5	Kreativita	cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích					VV ČJ
OSV 6	Poznávání lidí	vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí	PRV VV				
OSV 7	Mezilidské vztahy	péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		PRV VV			
OSV 8	Komunikace	řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; dialog; komunikace v různých; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci			ČJ PRV		
OSV 9	Kooperace a kompetice	rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence				TV ČJ	

			Ročníky				
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci					ČJ TV
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika	analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne					ČJ

3.7.2 *Výchova demokratického občana*

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Rozvržení integrace průřezového tématu do výuky předmětů v daných ročnících:

			Ročníky				
Tematické okruhy			1.	2.	3.	4.	5.
VDO 1	Občanská společnost a škola	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy ; formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci				VL	VL

			Ročníky					
VDO 2	Občan, občanská společnost a stát	občan jako odpovědný člen společnosti; Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami					VL	VL
VDO 3	Formy participace občanů v politickém životě	volební systémy a demokratické volby a politika; obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí					VL	VL
VDO 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie;					VL	VL

3.7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Rozvržení integrace průřezového tématu do výuky předmětů v daných ročnících:

Zkratka PT	Tematické okruhy	Obsah	1.	2.	3.	4.	5.
EGS 1	Evropa a svět nás zajímá	rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy					VL
EGS 2	Objevujeme Evropu a svět	naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské					VL

		symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů					
EGS 3	Jsme Evropané	kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace;					VL

3.6.4 Multikulturní výchova

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů.

Rozvržení integrace průřezového tématu do výuky předmětů v daných ročnících:

			Ročníky				
Kód PT	Tematické okruhy		1.	2.	3.	4.	5.
MKV 1	Kulturní diference	jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy);	PRV				
MKV 2	Lidské vztahy	právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové		PRV			
MKV 3	Etnický původ	rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti;			PRV		

			Ročníky				
MKV 4	Multikulturalita	multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost;				VL	VL
MKV 5	Princip sociálního smíru a solidarity	odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám;				VL	VL

3.7.5 Environmentální výchova

Environmentální výchova směřuje k pochopení vztahu člověka a životního prostředí.

Cílem je vést žáky k uvědomělému a odpovědnému jednání jako jedinců i celé společnosti k jejímu udržitelnému rozvoji a umožnit jim chápání a srovnání souvislostí aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových i prostorových i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů.

Vede jedince k ochraně a utváření prostředí a napomáhá utvářet životní styl a hodnotovou orientaci žáků v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace.

Rozvržení integrace průřezového tématu do výuky předmětů v daných ročnících:

			Ročníky				
	Tématické okruhy		1.	2.	3.	4.	5.
EV 1	Ekosystémy	les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)			PRV		
EV 2	Základní podmínky	voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro				PŘ	PŘ

			Ročníky				
	života	lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí					
EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit,				PŘ	PŘ
EV 4	Vztah člověka k prostředí	naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace);				PŘ	PŘ

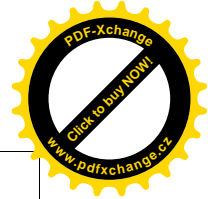
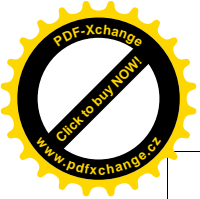
3.6.6 Mediální výchova

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností: MV 1-5

Tematické okruhy produktivních činností: MV6-7
Rozvržení integrace průřezového tématu do výuky předmětů v daných ročnících:

			Ročníky				
Tematické okruhy			1.	2.	3.	4.	5.
MV 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů);				I - ČJ	I – ČJ
MV 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem;					ČJ
MV 3	Stavba mediálních sdělení	příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)					ČJ
MV 4	Vnímání autora mediálních sdělení	identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení;					ČJ
MV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti	organizace a postavení médií ve společnosti;				ČJ	
MV 6	Tvorba mediálního sdělení	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení				ČJ	ČJ
MV 7	Práce v realizačním	redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či					ČJ

		<i>Ročníky</i>				
týmu	internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce					

4 Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	1. Stupeň ZŠ						
		Ročník – týdenní hodinová dotace					Minimální časová dotace 1. – 5. ročník	Naše dotace 1. – 5. ročník
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	8	8	9	35	43
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	9
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	4	4	4	20	22
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	1	1	1	1	3
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3	-	-	12	13
	Přírodověda	-	-	-	2	1		
	Vlastivěda	-	-	-	1	2		
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	2	2	2	12	13
	Hudební výchova	1	1	1	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
Průřezová témata	-	-	-	-	-	-	integrována	integrována
Disponibilní časová dotace Volná (Z celkového počtu hodinové dotace daného předmětu)	Český jazyk	2	2	1	1	2	14	14
	Matematika	1	1					
	Informatika	-	-	1	1			
	Prvouka	-	-	1	-	-		
	Výtvarná výchova	-	-	1	-	-		
Celková povinná časová dotace		21	21	25	25	26	118	118

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk v 1. -5. ročníku je posílen o disponibilní hodiny z důvodu posílení rozvoje čtenářské dovednosti.

Informatika je jako samostatný vyučovací předmět zařazena od 3. ročníku s dotací jedné hodiny týdně.

Prvouka a výtvarná výchova ve třetím ročníku jsou posíleny o 1 vyučovací hodinu z organizačních důvodů – spojení 3., 4. a 5. ročníku.

Učební osnovy jednotlivých předmětů obsahují:

- charakteristiku vyučovacího předmětu
- vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
- časové vymezení
- výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

5 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1 Český jazyk a literatura

5.2 Anglický jazyk

6 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

7 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

8 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

9 UMĚNÍ A KULTURA

9.1 Výtvarná výchova

9.2 Hudební výchova

10 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

11 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

12 Hodnocení

12.1 Způsoby a kritéria hodnocení

Změna v cílech učení přinesla nevyhnutelně nejen změnu vyučovacích metod, ale i **změnu kritérií a nástrojů hodnocení**. Na naší škole hodnocení začíná tam, kde zadáme žákovi úkol. Ideální stav pro nás nastává tehdy, když každý žák pracuje na úrovni osobního maxima, kdy učení zvládá, rozumí mu a prožívá svůj osobní úspěch.

Kritéria vycházejí z toho, co má žák umět - co jsou očekávané výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Při hodnocení rozvoje klíčových kompetencí, kterými jsou dovednosti komplexní povahy a rozvíjejí se neustále, je nutné více se zamýšlet nad tím, co a jak budeme hodnotit. Tyto dovednosti totiž nelze vždy kvantifikovat, je ale potřeba sledovat jejich rozvoj a je nutné je vyhodnocovat na autentických úkolech.

Způsoby hodnocení

Na hodnocení se podílejí žáci, učitel i rodič. Žáci jsou vedeni k vlastnímu hodnocení práce individuálně i ve skupinách, neboť metody kooperativního učení využíváme velmi často. Charakter práce nutí učitele k většímu zapojení dětí do hodnocení, než je tomu při frontální práci. Vedeme děti k tomu, aby si uvědomovaly, co se jim povedlo a co ne a jak si vedli ostatní. Hodnotí se nejen samotné skupiny, ale i jednotlivci vzájemně, dále jednotlivci hodnotí sami sebe v kontextu skupiny a na závěr může být výsledek práce jedné skupiny ohodnocen ostatními skupinami a učitelem.

Při tomto způsobu hodnocení v podstatě **známky přestávají být podstatné**, důležité, protože žáci vidí a slyší reakce ostatních a uvědomují si, v čem chybovali, co se povedlo a hlavně jak postupovat příště, aby se chyb vyvarovali. Děti jsou tak vedeny k tomu, že chyba je při učení přirozeným jevem a nebudou za ni trestány.

Hodnotící nástroje

Portfolia žáků se zakládají již v 1. ročníku. Obsahují práce žáků, které na konkrétních žákovských pracích různých forem (písemné testy, výstupy projektů, výtvarné práce, fotografie..), dokumentují vývoj jednotlivých kompetencí v čase. Žáci se učí výsledky své práce třídit a zpětně hodnotit.

Rozhovor - pravidelná výměna názorů mezi učiteli, žáky a rodiči nejčastěji při konzultačních hodinách, ale i jindy podle potřeby.

Diskuse - pravidelná zpětná vazba v jednotlivých třídách, hodnotí se práce jednotlivců i celých skupin.

Ústní či písemné neformální hodnocení práce jednotlivce, které vyjádří konkrétně, co se povedlo a co ne (hodnocení slovy "musíš se víc snažit" je sice ústním hodnocením, ale dítěti nic neříká - je formální)

Na základě takto široce pojatého komplexního hodnocení práce žáků učitel hodnotí žáky na **vysvědčení** slovně nebo známkami. Slovně v prvních dvou ročnících, ve vyšších třídách přecházíme k vysvědčení se známkami. Naším cílem však je, aby známka byla už jen konečným číselným vyjádřením stavu, který dítě i rodič znají z průběžného široce pojatého popisného hodnocení.

12.2 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou žáků

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků musí být jednoznačné, srovnatelné s předem stanovenými cíli a kritérii, srozumitelné, věcné a všestranné. Zdůrazňuje individuální pokrok žáka a podněcuje ho k dalšímu rozvoji.

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Pololetní vysvědčení vrací zákonní zástupci nebo žák po jeho zhlédnutí neprodleně škole.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka v průběhu roku (průběžné hodnocení) a na vysvědčení je ve 3. – 5.ročníku vyjádřeno klasifikačním stupněm. Slovně jsou hodnoceny všechny předměty v 1. a 2. ročníku. V případě vzdělávání žáka podle § 41 (individuální vzdělávání) volí zákonní zástupci žáka klasifikaci nebo slovní hodnocení bez ohledu na ročník, formu hodnocení schvaluje ředitel školy. Škola zajistí přepis slovního hodnocení na klasifikaci v případě vyžádání základní školou, na kterou žák přestupuje.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání každého žáka je plně v kompetenci příslušného vyučujícího, který zodpovídá za jeho správnost, spravedlivost a objektivitu.

Předmětem školního hodnocení je průběh činnosti, výsledek nebo chování. Při hodnocení je třeba oprostít se od emocionální stránky, předmětem hodnocení není žák a jeho vlastnosti a schopnosti.

12.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je jednou z kompetencí získávaných v průběhu vzdělávání.

Realizuje se ústní formou nebo písemnou formou po individuální i skupinové práci.

Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně, přiměřeně k věku žáků. Sebehodnocení se děti učí také prostřednictvím individuálních třídních schůzek v triádě rodič – učitel – žák. U žáků individuálně vzdělávaných podle § 41 šk. zákona podporuje forma pololetního zkoušení dovednost sebehodnocení.

12.4 Stupně hodnocení prospěchu a chování při použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení těmito stupni:

1 – chování je v souladu s pravidly danými školním řádem a dohodnutými pravidly školy, nebo

2 – v chování žáka se často objevují přestupky proti pravidlům chování danými školním řádem nebo dalšími pravidly školy a žák nemá snahu o zlepšení svého chování, nebo

3 – žák závažně porušil pravidla chování daná školním řádem.

Je-li chování hodnoceno slovně, hlavním kritériem hodnocení je dodržování pravidel školy.

Hodnocení chování žáka na vysvědčení navrhuje třídní učitel.

Klasifikace zahrnuje úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka, obsahuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití

klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu 1, 2, 3, 4 nebo 5.

Základní kritéria klasifikačních stupňů: (zahrnují i ohodnocení snahy, píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání.)

- 1 – výsledky vzdělávání žáka jsou v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá učivo daného ročníku v plném rozsahu, pracuje často i nad rámec základních požadavků,
- 2 – výsledky vzdělávání žáka jsou většinou v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá učivo daného ročníku s méně častými obtížemi, plní svědomitě zadané úkoly,
- 3 – výsledky vzdělávání žáka jsou v podstatě v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá učivo daného ročníku s častými obtížemi, které má snahu napravit, plní zadané úkoly s občasnými výkyvy,
- 4 – výsledky vzdělávání žáka jsou často v rozporu s učebními osnovami předmětu, žák s obtížemi zvládá učivo daného ročníku, má časté výkyvy v přístupu k zadaným úkolům,
- 5 - výsledky vzdělávání žáka nesplňují učební osnovy předmětu, žák nezvládá učivo daného ročníku, neplní základní úkoly ve výuce.

12.5 Zásady pro používání slovního hodnocení

v souladu s §15 odst.2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

V případě použití slovního hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáků popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.

Obsahuje ocenění úspěchů žáka, zdůraznění jeho kvalit, upozornění na oblasti, na které je třeba se zaměřit, a naznačení dalšího rozvoje žáka.

Obsahuje také doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Je adresované žákovi a formulace jsou volené tak, aby mu byly srozumitelné.

Je individualizované vzhledem ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka.

Zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji.

Obsahuje ohodnocení snahy, píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání.

Kritéria pro převod slovního hodnocení na klasifikaci:

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	Ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí, spolehlivě a uvědoměle dovedností; pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 - výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 - chvalitebný	učí se svědomitě
3 - dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 - dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

12.6 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení při použití klasifikace a slovního hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

a) prospěl(a) s vyznamenáním	není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, nebo tomuto odpovídá slovní hodnocení v případě převedení na klasifikaci
b) prospěl(a)	není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 nebo odpovídajícím slovním hodnocením
c) neprospěl(a),	je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí
d) nehodnocen(a).	není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí

12.7 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Hodnocení práce žáka je nedílnou součástí výuky. Hodnocení poskytuje žákovi okamžitou zpětnou vazbu o průběhu a výsledcích jeho učení. Má hlavně hodnotu motivační.

Toto hodnocení učitel zaznamenává písemně do týdenních plánů nebo žákovských knížek. Vyučující se snaží v tomto hodnocení zachytit všestrannost žákovy individuální práce i výsledky práce ve skupinách.

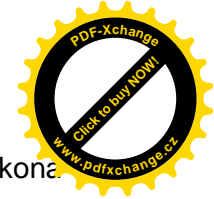
Podklady pro klasifikaci a slovní hodnocení žáka jsou shromažďovány v průběhu celého období školního vyučování. Frekvence je v kompetenci příslušného vyučujícího tak, aby byl žák hodnocen z daného předmětu nejméně jednou za měsíc. Výjimku tvoří žákova dlouhodobá nepřítomnost ve výuce.

Podklady pro hodnocení jsou uchovávány v portfoliích žáků, které jsou významnou součástí hodnocení žáka.

Na vysvědčení, které je vydáváno pololetně, jsou vždy hodnoceny výsledky práce žáka za příslušné období.

12.8 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální

přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, žádá zákonný zástupce krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.

V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

12.9 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí vyhláškou č. 73/2005 Sb. a jeho pravidla jsou stanovena pro jednotlivé žáky v individuálním vzdělávacím plánu integrovaného žáka. Žáci mohou být hodnoceni klasifikačními stupni i slovním hodnocením.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

12.10 Hodnocení žáků individuálně vzdělávaných podle § 41 šk. zákona

Škola stanovuje a oznamuje termíny pololetního a závěrečného hodnocení rodičům žáků. Rodič (zákonný zástupce) vzdělávající své dítě podle § 41 školského zákona je povinen dostavit se s dítětem do školy jednou za půl roku na hodnocení výsledků vzdělávání. Dítě si spolu s rodičem vede složku z každého předmětu, kam si zakládá ukázky svých prací, které nejlépe vystihují jeho pokrok v daném předmětu. Žáci jsou zkoušeni formou individuálního rozhovoru, u něhož jsou přítomny tři strany – rodič, učitel (konzultant) a žák. Tento rozhovor je veden nad přineseným portfoliem žáka. Hodnocení nemá režim běžného komisionálního zkoušení. Je prostředkem pro zpětnou vazbu žáka, vzdělávajícího a školu. Hodnocení podle portfolia je způsob, který velkou měrou dokáže učiteli (konzultantovi) prokázat, zda se dítě vzdělává a jakých pokroků dosahuje. Dítě se zároveň učí prezentovat svou práci a rodič má příležitost konzultovat s učitelem své potřeby.

Cílem hodnocení domácího vzdělávání ve škole učitelem (konzultantem) by mělo být zjištění, zda je dítě doma během pololetí rovnoměrně vzděláváno ve všech předmětech a v rozsahu, který stanovuje školní vzdělávací program.

Na základě závěrečného pololetního hodnocení je žák hodnocen na vysvědčení a to buď klasifikací, nebo širším slovním hodnocením podle volby jeho vzdělávajících rodičů schválené ředitelem školy.

13 Autoevaluace školy

13.1 Cíle autoevaluace

Autoevaluace je nástrojem hodnocení kvality školy a nástrojem marketingového řízení školy. Je součástí podkladů podkladem pro formulaci strategie školy.

13.2 Fáze evaluace

- vymezení a pojmenování oblasti
- plánování
- sběr informací
- analýza informací
- prezentace a formulace závěru

13.3 Oblasti autoevaluace

Hlavní oblasti jsou dány Vyhláškou č. 15/2005 Sb.

- podmínky vzdělávání ve škole
- průběh vzdělávání
- spolupráce se žáky, rodiči a dalšími osobami se vztahem ke vzdělávání ve škole
- výsledky vzdělávání
- řízení školy a pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

13.4 Nástroje a kritéria autoevaluace školy

<i>Oblasti hodnocení</i>	<i>Kritéria hodnocení</i>	<i>Nástroje hodnocení</i>	<i>Časové rozvržení</i>	<i>Kdo</i>
materiální, technické a hygienické podmínky vzdělávání ve škole	změny oproti minulému stavu	pozorování, srovnávání revize, kontroly	1x ročně podle plánu revizí	ředitelka školy technik BOZP kontrolní orgány
průběh vzdělávání	soulad se vzdělávacím programem	kontrola třídních knih hospitace	1x měsíčně 2x ročně u každého ped. pracovníka	ředitelka školy ředitelka, vyučující

Oblasti hodnocení	Kritéria hodnocení	Nástroje hodnocení	Časové rozvržení	Kdo
	vztah žák – pedagog spokojený žák spokojený rodič	sebehodnocení rozhovor, anketa dotazník, reflexe při dnech otevřených dveří	1x ročně (závěr škol.r.) při změně třídního učitele průběžně 2x ročně	vyučující třídní učitelé
spolupráce s rodiči a dalšími osobami se vztahem ke vzdělávání ve škole	setkávání, účast na společných akcích (schůzky rodičů a přátel školy, konzultace, vystoupení žáků, společné akce zaměřené na pomoc škole)	prezenční listiny výstupy z pracovní dílny prezentace akcí na DVD a na stránkách školy	příležitostně konec školního roku průběžně	organizátoři akcí
výsledky vzdělávání	zvládnutí očekávaných výstupů oborů na konci 1. stupně	přehled výsledků prospěchu záznamy v týdenních plánech srovnávací testy Kalibro školní testy	1x ročně 2x ročně budou-li vhodné 1x ročně	ředitelka třídní učitelé, ředitelka školy
řízení školy a pedagogických pracovníků	počet žáků, naplněnost školy	výkaz o základní škole výsledky zápisu do 1.třídy demografický vývoj v obci doklady o absolvování kurzů	1x ročně 1x ročně 1x ročně	ředitelka školy ve spolupráci s obcí
odborný růst pedagogických pracovníků	plán DVPP studijní výsledky	kontrola indexů	průběžně průběžně	ředitelka školy a vyučující
úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	soulad se ŠVP, naplňování vize školy sledování využití finančních prostředků	SWOT analýza analýza rozpočtu	1x za tři roky 1x ročně	pedagogové ředitelka školy se zastupiteli školská rada